

Ljudsko posojilo ali mestni samoprispevek ZA GRADNJO STANOVARJ

Problem, ki najbolj teži ljubljansko prebivalstvo, je vsekakor še vedno stanovajsko vprašanje. Kakšno zanimanje je med najširšimi množicami za to vprašanje, nam dokazujejo zbori volivev in dnevno časopisje ter tudi napor komisije za gradnjo stanovanjskih hiš pri MLO, ki neprestano išče poti za čim hitrejšo in čim uspešnejšo rešitev.

Na zadnjem sestanku je bilo govorja o dveh predlogih: brezobrestno ali obrestovano ljudsko posojilo.

Prodrla je teza o brezobrestnem posojilu, kar je tudi umljivo, če premislimo, da bi samo le 2% obresti od najetega 300-milijonskega posojila, ki bi bilo vrnjeno v 10 letih, znašale 41.220.000 din. To je vsekakor velik znesek, ki pa za posameznika v obliki obresti na vpisano posojilo ne pomeni nič, v skupno korist pa prispeva 20 novih dvosobnih stanovanj. Tako so voliveci na svojih zborih ubrali pravo pot, ki jo tudi zastopajo odborniki MLO.

Posojilo naj bi vpisal vsak ljubjančan, naj že bo to zaposlenec, upokojenec ali kako drugače pridobiten član družbe (obrtnik, svobodni poklic itd.) V delovnem razmerju v Ljubljani je okrog 70 odstotkov ljudi, manj pa drugih samostojnih poklicev in upokojencev. Komisija predvideva povprečen vpisan znesek 4000 din, če hoče doseči vsaj 300 milijonov posojila; to bi bilo potrebno in koristno posebno še z ozirom na izredno zainteresiranost vsakega posameznika.

Ce hočemo, da bo to posojilo stvarno tudi komu koristilo, mora biti dalj časa na razpolago, ne pa samo 6 let.

Po mojem mnenju bi bilo treba to dobo podaljšati vsaj na 20 let.

Le če stvar postavimo na daljšo dobo, je tudi mogoče stanovanjski problem uspešno reševati skozi vsa leta. Samo z enkratno akcijo problem ne bo rešen, začetne glavnice ne bomo smeli tako hitro oslabiti, temveč jo iz leta v leto večati. Večamo pa jo lahko le tako, da pospešimo gradnjo stanovanj, jih hitro ali prodamo ali pa oddamo v najem ter tako zbiramo zopet nova sredstva za nadaljevanje dela. Znaten del sredstev pa bi vsekakor morala prispevati podjetja iz svojih skladov, tako iz sklada za samostojno razpolaganje kakor tudi iz sklada presežka plač.

Posebno iz sklada presežka plač bi bil prispevek pravi odraz delovnega kolektiva v sedanjem, trenutno težkem položaju, ko kupni fondi težijo k neravnovesju do blagovnih fondov. Na drugi strani pa v te (stanovanjske) namene uporabljena sredstva (po izjavi Svetozarja Vukmanovića v odboru za gospodarstvo FLRJ) niso predmet obdavčenja.

Posojila naj bi vpisovale frontne organizacije na terenu in sindikalne organizacije po podjetjih. Vpisani znesek bi se odplačeval največ v 12 obrokih, lahko pa tudi v celoti ob vpisu.

Obveznice naj bi tiskali vsaj v treh apoenih in to po 200, 500 in 1000 din, zaradi takojšnjega izdajanja ob plačilu. Ves posel naj bi prevzela Mestna hranilnica ljubljanska.

Je pa še en predlog za zbiranje sredstev, in sicer v obliki mestnega samoobdavčevanja na sklad plač. Ta način zbiranja prispevkov bi imel ve-

like prednosti pred posojilom, ker bi jih ne bilo treba vračati in bi tako tvorili stalno glavnico, ki bi iz leta v leto naraščala s prispevki podjetij in tvorila zanesljivo osnovo za rešitev stanovanjskega vprašanja. Seveda, o tem pa bi morali odločiti volivci na zborih.

Ta davek za dobo enega leta bi bil ali proporcionalno predpisani (morda s 5% od mesečnega zasluga) ali pa bi se uorabila progresivna lestvica. Na ta način bi tudi odpadla vsa administracija okoli izdajanja obveznic in vračanja (amortizacija), dotok sredstev pa bi bil enakomeren.

Seveda pa bi bilo pri tem misliti tudi na poklice izven delovnega razmerja ter ujti primeren odstotek obdavčitve na dohodek. Kot rečeno, o tem naj bi razpravljalji na zborih volivev.

Za graditev teh stanovanj bi bilo treba osnovati popolnoma novo gradbeno podjetje, ki bi na podlagi izkušenj naših strokovnjakov našlo najprimernejši, najcenejši in najhitrejši način zidave.

Morda bi se dobila izdatna sredstva tudi iz predplačil za odkup ali stanovanja ali hiše. Taki interesenti se že javljajo in bi bilo treba stvar proučiti. Tako bi po dograditvi bila razdelitev stanovanj navezana delno na take predplačnike, delno pa na žreb ali kako drugače, kar bi bilo vsekakor spodbudno za vsakogar.

Ker je enako pereče tudi vprašanje šol v Ljubljani, je bil dan predlog, naj bi vpisniki ob samem vpisu tudi navedli, v kakšen namen vpisujejo posojilo.

K. G.